

ДАЛАЙГ ХАМГААЛ

Далай нь маш уудам, гүн бөгөөд маш ойрхон байсан хүртэл хүн хичнээн их хэмжээний хог, химийн бодис хаясан ч үр нөлөө нь ач холбогдол багатай болно гэж олон хүн үздэг байв. Өнөөгийн энэхүү “бодлого” нь нэгэнт цэцэглэн хөгжиж байсан далайн экосистемийг сүйрэлд хүргэх гэж байгааг бид өнөөдөр ухаарч байна. Далайн ус нь дэлхийн 70 гаруй хувийг хамардаг бөгөөд сүүлийн хэдэн арван жилийн хугацаанд бид хүн төрөлхтөн энэ усан орчинд хэрхэн нөлөөлж байгааг ойлгож эхэлсэн. Далайн бохирдол нь усны нийт бохирдлоос ялгаатай нь далайд гардаг хүний бүтээсэн бүтээгдэхүүн дээр төвлөрдөг. 1972 оноос өмнө энэ үгний эргэн тойронд хүмүүс хог, бохирын лаг, химийн, үйлдвэрлэлийн болон цацраг идэвхт хог хаягдлыг далайд хаядаг байжээ. Олон сая тонн хүнд металлын болон химийн бохирдуулагч бодисууд, олон мянган контейнер цацраг идэвхт хаягдлыг далай руу зориуд хаяв.

OSPAR нь 1972 онд хог хаяхын эсрэг Осло конвенцоор эхэлсэн бөгөөд 1974 оны Парисын конвенцоор далайн бохирдлын эх үүсвэр болон далайн үйлдвэрлэлийн үйлдвэрлэлийн эх үүсвэрийг хамарсан. Эдгээр хоёр конвенцийг 1992 оны OSPAR конвенцоор нэгтгэж, шинэчилсэн, өргөтгөсөн болно. Биологийн олон янз байдал, экосистемийн тухай шинэ хавсралтыг 1998 онд тэнгисд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй хүний үйл ажиллагааг бохирдуулахгүй байх зорилгоор батлав.

OSPAR, (анхны Осло ба Парисын Конвенцийн дагуу нэрлэгдсэн (Осло хотод "OS" ба Парисын "PAR") бол 15 засгийн газар ба Европын холбооны улсууд Зүүн хойд Атлантын далайн орчныг хамгаалахад хамтран ажилладаг механизм юм. OSPAR гэж үздэг. газрын тос, байгалийн хийн салбарт аюултай бодисыг ашиглах, хаях нь ихээхэн түгшүүр төрүүлэх шалтгаан болж байна. Арван таван Засгийн газар нь Бельги, Дани, Финланд, Франц, Герман, Исланд, Ирланд, Люксембург, Нидерланд, Норвеги, Португал, Испани, Швед, , Швейцарь ба Нэгдсэн Вант Улс.

Далайн орчны химийн бодисын далай тэнгисийн байгаль орчинд үзүүлэх нийт нөлөөллийг бууруулахын тулд OSPAR нь оффшор химийн бодисын ашиглалтыг бууруулах, багасгахад зайлшгүй зохицуулах хяналтын системийг нэвтрүүлсэн. Энэхүү систем нь аюул багатай, эсвэл аюултай бус бодисыг ашиглахад шилжихийг дэмждэг. Хяналтын системд хамрагдаагүй, химийн бодисоор бүрхэгдсэн гэсэн нийтлэг OSPAR тайлбар байдаг.

Химийн ханган нийлүүлэгчид үндэсний химийн бодисын талаархи мэдээллийг **Гармоны оффшор дахь химийн мэдүүлгийн формат (HOCNF)** -ын дагуу оффшорт ашиглаж, хаях химийн бодисын талаархи мэдээлэл, мэдээллээр хангах ёстой. OSPAR нь форматыг хэрхэн бөглөх талаар удирдамжтай байдаг. Химийн ханган нийлүүлэгчийн илгээсэн мэдээлэлд үндэслэн орон нутгийн үндэсний эрх баригчид урьдчилсан үзлэг хийж, зайлуулах зөвшөөрөл олгох зэрэг зохих зохицуулалтын арга хэмжээ авдаг.

MotorSilk® эмчилгээ, **LubriSilk®** тослох материал, будаг нь бүгд ISO 14593 стандартад нийцсэн бөгөөд усны амьдралд хор хөнөөлгүй байдаг. Бүх **LubriSilk®** тос нь **HOСNF** ба **REACH** сертификатыг хүлээн авсан бөгөөд Европын Тестүүдэд усны амь насанд хор хөнөөл учруулахгүй нь батлагдсан бөгөөд усан болон далайн хэрэглээнд ашиглах боломжтой.

HOСNF = Harmonized Offshore Chemical Notification Format (Гармоны оффшор дахь химийн мэдүүлгийн формат)

HOСNF бол химийн бодис далайн амьдралд хэрхэн нөлөөлж байгааг танд хэлдэг баримт бичиг юм. Энэ нь тухайн бүтээгдэхүүнд агуулагдах бодисууд био уусмал, биодегид, тэдгээр нь хэр хортой болох талаар туршилтуудыг агуулдаг. Эдгээр туршилтуудын үр дүнгээс харахад химийн бодис ангилал авах болно.

HOСNF маягтын талаар бидэнд юу хэлэх вэ:

- Бүтээгдэхүүнийг юунд ашиглах вэ?
- Бүтээгдэхүүн нь яг юугаар бүтээгдсэн бэ?
- Бүтээгдэхүүний нягтрал, энэ нь далайн усанд хөвөх, уусах эсвэл живэх үү?
- Бүтээгдэхүүний биоаккумуляци хийх үү?
- Бүтээгдэхүүний биодегид орох уу?
- Бүтээгдэхүүний найрлага дахь замаг, хавч, загас, эсвэл тунадас нь хортой юу?

Биоаккумуляци гэдэг нь организмыг хүнсний сүлжээнд анх орохоос өмнө хүрээлэн буй орчинд хуримтлагдахыг хэлдэг. Үүний нэг жишээ бол загасанд хуримтлагдаж, дуусах хүнд металлууд юм.

Биодеграци гэдэг нь физиологийн орчноос материалын химийн задрал юм. Органик материалыг хүчилтөрөгчөөр аэробик байдлаар, эсвэл хүчилтөрөгчгүй анаэробик доройтуулж болно. HOСNF тест нь аэробик юм. Биологийн хувьд задрах бодис гэдэг нь ерөнхийдөө ургамал, амьтны гаралтай бодис, амьд организмгаас гаралтай бусад бодис, эсвэл бичил биетний ашиглахаар ургамал, амьтны гаралтай ижил төстэй хиймэл материал юм.

Усны хоруу чанарын туршилт нь үхлийн түвшинг тодорхойлохын тулд загасны эсвэл хавч хэлбэрийн гол үзүүлэлт бүхий зүйлийн орчны доторх бодисын тодорхой концентрацид живдэг. Загасыг 96 цагийн турш, царцдас нь 48 цагийн турш ил гаргадаг. Энэ нь 72 цагийн өртсөний дараа замаг хэрхэн нөлөөлж байгааг, зарим тохиолдолд химийн бодис хурдасанд хэрхэн нөлөөлж байгааг туршиж үздэг бөгөөд энэ нь 10 хоногийн турш үргэлжилдэг.

REACH = Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals (Химийн бодисын бүртгэл, үнэлгээ, зөвшөөрөл, хязгаарлалт)

REACH бол Европын Химийн бодисын агентлаг байгуулах, Химийн бодисын бүртгэлийг бүртгэх, үнэлэх, зөвшөөрөл өгөх, хязгаарлахтай холбоотой (REACH) 2006 оны Европын парламентийн 1907/2006 тоот журам юм.